

om hvilken man ellers hævder, at den staaer parallel med en Art Universitet, forsaavidt angaaer disse Grene af Naturvidenskab.

Det bliver noget ganske Andet end det oprindelig Paatænkte, hvis Skovbruget skulde tages saaledes ind under Skolen, at der kun skulde gives en ufuldstændig Udsigt derover, hvori maatte endog skulde tages en Examen, og det er jo vistnok Meningen; i saa Fald vilde man atter begaae noget efter min Overbeviisning ganske Urigtigt, idet man allerede har for mange Fag, hvori der skal tages Examen. Jeg er vis paa, at vi endog med Hensyn til Skoleplanen vilde komme derhen, hvor omtrent vore Forsædere vare, at man ikke vil forlange af Den, der skal have klassisk Dannelse, at han skal kunne Mere end godt Latin, godt Historie med dens Bifag: Geografi og Mythologi, samt Modersmaalet og et eller andet fremmed Sprog, Fransk eller Engelsk. For at kunne faae Stempel af klassisk Dannelse, vil han kun behøve at kunne disse Fag grundigt; ved Siden af kan der da aadnes ham Udgang efter hans Lyst til at høre Forelæsninger i alle de forskjellige Fag, men uden Forpligtelse til at tage Examen deri. Der er efter min Overbeviisning intet Uheldigere, end saaledes at lade Folk lære 20 à 30 forskjellige Fag, lidt af alle og Intet tilbunds. Enhver Mand, der kan et eller to Fag grundigt, har tillige faaet en saadan aandelig Modenhed, at han selv med Lethed kan sætte sig ind i andre Fag. Det er altsaa aldeles ikke heldigt, naar man saaledes vil lære Eleverne paa Landbohøjskolen alfor mange Ting. Det vilde være heldigt, om der ved Siden af Landboeleverne tillige var Forst elever, det har jeg indrømmet i Begyndelsen af min Udtalelse; det vilde være hensigtsmæssigt, om der paa Skolen kunde holdes et fuldstændigt Foredrag, saa at alt det Beslægtede var forenet under een Anstalt; men det er ikke heldigt at Landboeleverne skulle lære mange Ting for at lære saa Ting, og det bliver alltfjer Resultatet. Jeg skal endnu gjøre den korte Bemærkning til den ærede Rigsdagemand for Ribe Amts 1ste Valgkreds (Rosenørn), at naar han udtalte sig om, at jeg havde sagt, at der blev oprettet en Professorplads, saa har jeg aldeles ikke villet antyde Andet end en

fast Lærerplads derved; men det er jo bekendt, at man ved Universitetet kalder det Professor, som man ved polyteknisk Lærestanstalt, ved den militære Højskole og Landbohøjskolen kalder fast Lærer; de ere Alle Videnstabsmænd, der have kongelig Ansættelse, og som begynde med en bestemt Løn, der senere kan stige. Jeg har aldeles ikke villet indsmugle Nogetsomhelst under den tilfældige Benævnelse: Professorplads, jeg kunde ligesaa godt have sagt: fast Lærerplads.

Indenrigsministeren: Hvad angaaer den ærede sidste Tale's Bemærkning om Oprettelsen af en Examen i Skovdyrking, da kan den ikke ramme mig, efterdi jeg udtrykkelig har udtalt, og jeg skulde huse meget feil, om det ikke staaer i Motiverne, at der ikke kunde være Tale om at oprette en Examen, fordi Landboeleverne i større eller mindre Udstrækning vilde benytte den Underviisning, der i samme Anstalt og i samme Hørsal, som de ellers frekventere, gives i et Fag, der ligger deres hele Uddannelse meget nær. Forrigt har jeg kun begjært Ordet for at gjøre et Par Bemærkninger angaaende det Spørgsmaal hvorvidt det Samme, der ved Loven er tilfattet, kunde udføres ad administrativt Veie. Dette Spørgsmaal har jeg naturligvis opfaattet, førend jeg forelagde Loven, og det er en Selvfølge, at hvis den skulde falde, vil jeg vende tilbage dertil; men det forekommer mig, at Rigsdagen ikke skulde miskjende den Bestræbelse, der gaaer igjennem hos Regjeringen efter at handle i Samklang med den lovgivende Magt. Der er mangfoldige Tilfælde, hvor Administrationen fortræffeligt kunde undvære Rigsdagen, men hvor den dog tyer til den, og jeg haaber, at det altid vil vedblive at være saaledes; der er mangfoldige Tilfælde, hvor man uden videre kunde ordne en Sag administrativt, eller hvor Administrationen i alt Fald gjennem en Fortolkning nok kunde finde saa megen Berettigelse, at man, naar det var gjort, skulde lade det staae, men det er ikke konstitutionelt; vil man gaae i sand konstitutionel Retning, saa bør ethvert Kompetence-spørgsmaal stibst fortolkes i Favør af den lovgivende Magt, og det er i alt Fald kun som en Nødhjælp, at man i den